

Circulaire Businessmodellen

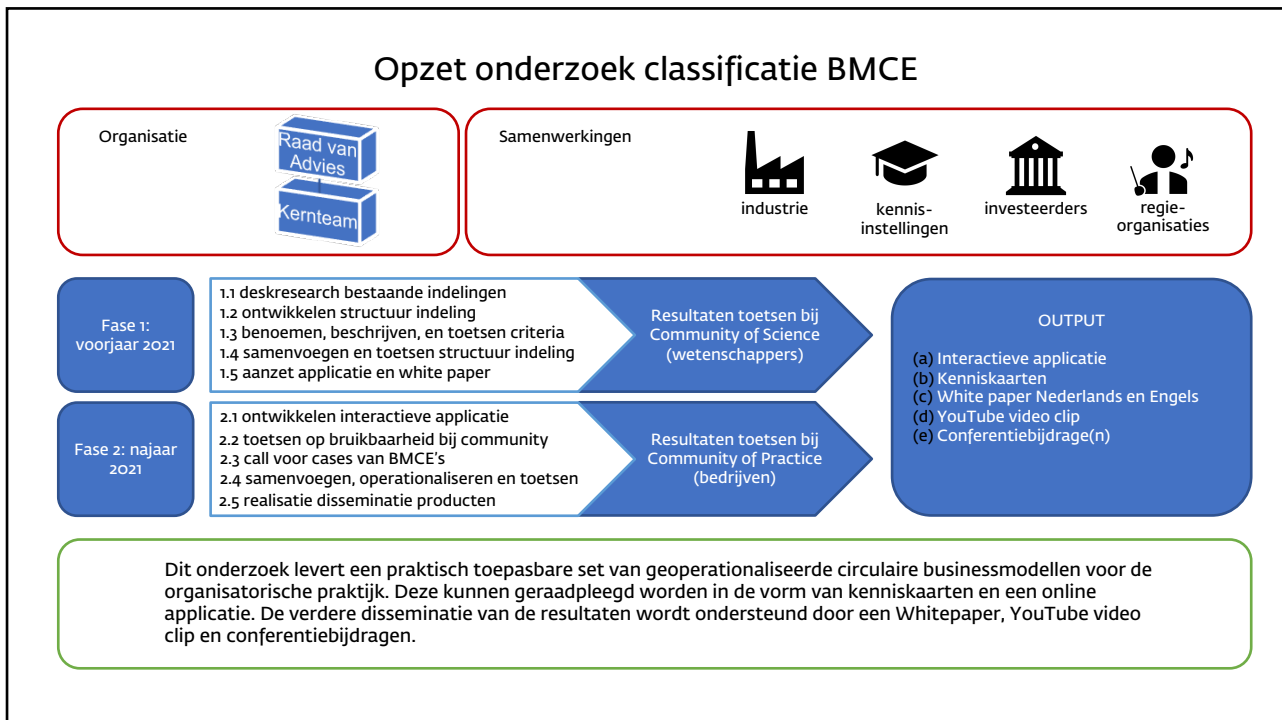
Uitgangspunten en principes om te komen tot een praktisch bruikbare classificatie.

Feedbackversie dd. 14.06.2021

Jan Jonker, Niels Faber en Timber Haaker
samen met het BMCE Onderzoeksteam

Aanleiding

- Het Ministerie van Economische Zaken (EZK) in Nederland werkt aan een Uitvoeringsprogramma Circulaire Maakindustrie (UPCM/UPCE). zie: <https://circulairemaakindustrie.nl/app/uploads/2021/03/Werkwijze-UPCM-20210505.pdf>
- Door EZK is een versnellingsaanpak (CESI) geformuleerd voor de periode 2021-2023.
- Op basis hiervan is een programma uitgewerkt gericht op de operationalisering van deze versnellingsaanpak met het oog op verbreding en verdieping.
- Deze bestaat uit vijf werkpakketten. Een van deze werkpakketten (WP5) is gericht op het ontwikkelen van een classificatie van business modellen voor de circulaire economie (BMCE).
- Het BMCE Onderzoek bestaat uit 2 fasen: (1) concept classificatieontwikkeling (voorjaar 2021); (2) praktische invulling met bedrijven en ontwikkeling toepassing.
- In dit slide-deck wordt een schets gegeven van fase (1): de opzet om te komen tot een classificatie.
- Wij stellen gerichte en constructieve feedback zeer op prijs. Deze kan gestuurd worden naar de projectleider van dit onderzoek Jan Jonker, em: janjonker@me.com

Principes Circulaire Economie

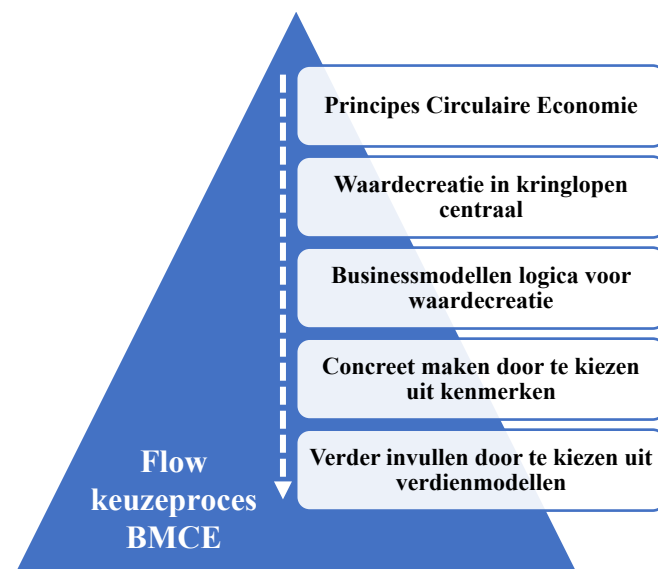
De Circulaire Economie is gebaseerd op de navolgende principes:

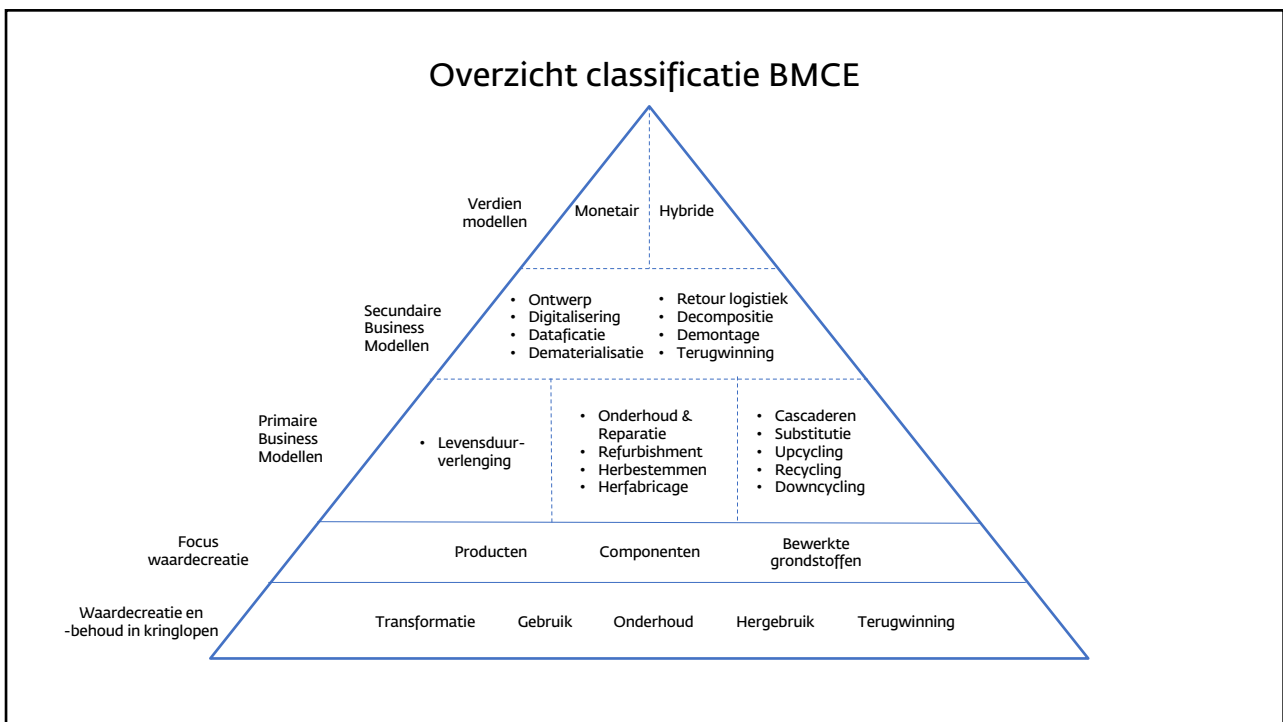
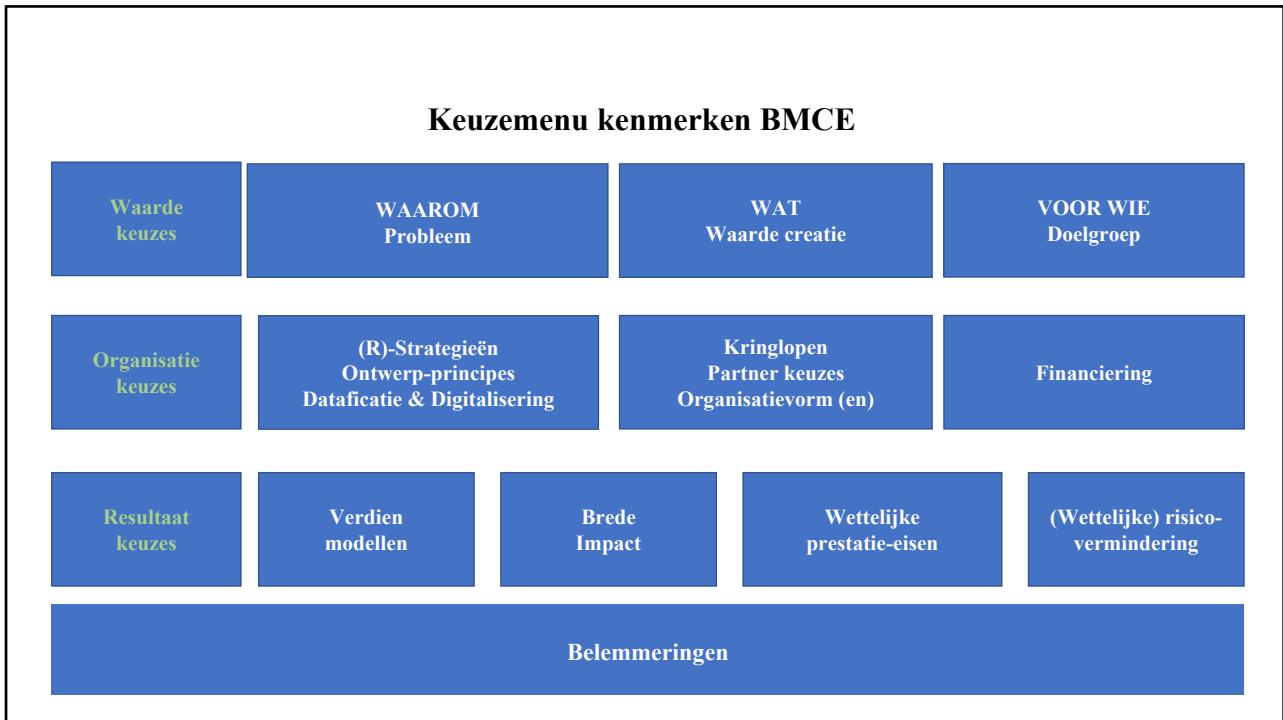
- Minimaal gebruik van 'virgin' grondstoffen, maximaal hergebruik van grondstoffen die reeds in de economie gebruikt worden en minimaal verlies van grondstoffen (in de vorm van uitstoot, afval, et cetera). Kortom, een economie die zoveel mogelijk 'zelfstandig' opereert bovenop natuurlijke en biologische hulpbronnen.
- Ontwerpen en gebruiken van producten, onderdelen en grondstoffen met minimale impact op mens en milieu gedurende hele levenscyclus en maximaal behoud van functionaliteiten en eigenschappen;
- Producten etc. zo te ontwerpen en maken dat zij zich op basis van onderhoud, reparatie en refurbishment lenen voor een zo lang mogelijke levensduur;
- Organiseren van waardecreatie en -behoud in kringlopen met een zo minimaal mogelijke impact op nieuwe materialen, transport, arbeid, energie et cetera;
- Daar waar mogelijk minerale grondstoffen te vervangen voor bio-based mits dat niet ten koste gaat van een verschuiving van de milieudruk of de sociale impact;
- Het streven naar verdienstelijking met het oog op slimmer en beter gebruik én minder grondstofdruk;
- In de levenscyclus van producten stelselmatig te werken met dataficatie en digitalisering (en daaraan gekoppelde systemen) teneinde tijdig onderhoud, reparatie en grondstofvoorraadbeheer te realiseren.

Deze principes zouden in businessmodellen voor de circulaire economie direct en indirect herkenbaar zijn.

Uitgangspunten classificatie

- Bij circulaire business modellen staat waardecreatie ten dienste van waardebehoud.
- Er worden vijf momenten van waarde(n)creatie en -behoud onderscheiden: (1) transformatie, (2) gebruik, (3) onderhoud, (4) hergebruik en (5) terugwinning;
- Dit wordt georganiseerd in met elkaar verbonden kringlopen (cycli) van (a) producten, (b) componenten en (c) grondstoffen;
- Daarbinnen krijgt waardecreatie vorm in (een mix van) primaire en secundaire businessmodellen;
- Businessmodellen kunnen (verder) vormgegeven worden door te kiezen uit kenmerken (Mix en Match)
- Transacties in businessmodellen kunnen monetair, op basis van output (b.v. CO2 reductie) of een combinatie (hybride) afgerekend worden.

Classificatie BMCE obv waardecreatie

Classificatie van BMCE op basis van waarde(n) creatie en -behoud in de levenscyclus/kringloop: Transformatie, Gebruik, Onderhoud, Hergebruik, Terugwinning			
Primaire BMCE	Voorbeelden	Secundaire BMCE	Voorbeelden
Primaire verdien modellen	Voorbeelden	Secundaire verdien modellen	Voorbeelden

Misschien hier voor de herkenbaarheid 'slechts' de 9 R's gebruiken?

Classificatie BMCE

BMCE	Primaire businessmodellen	Secundaire businessmodellen
	Levensduurverlenging	Ontwerp
	Onderhoud & reparatie	Digitalisering
	Refurbishment	Dataficatie
	Herbestemmen	Dematerialisatie
	Herfabricage	Retourlogistiek
	Cascaderen	Decompositie
	Substitutie	Demontage
	Upcycling	Terugwinning
	Recycling	
	Downcycling	
	Verdienselijking	

In de uitwerking komt hier uitleg van het werkingsprincipe. Hoe wordt in elk van deze modellen 'verdiend'?

Classificatie VMCE (1)

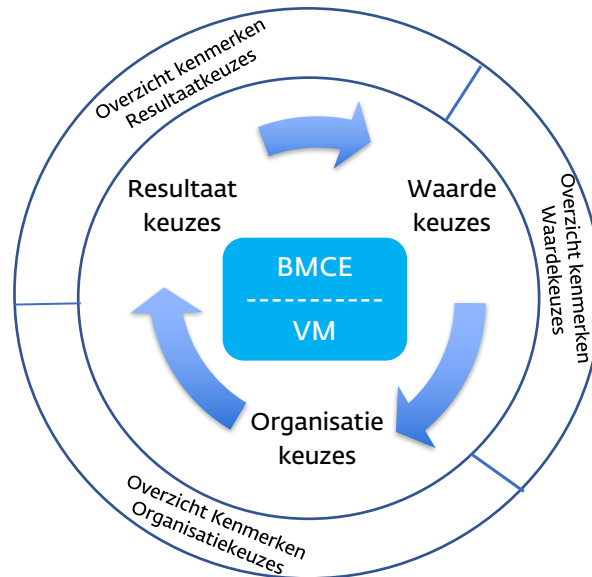
	Primaire VMCE	Secundaire (monetaire) VMCE	Secundaire (hybride) VMCE
	Benutten reststromen	Korting/voucher (bij inlevering)	Afvalverwerkingservice; Demontage-concepten; Gebruik reststromen
	Deelconcept	N.v.t.	Gedeeld eigendom; Delen; Pooling
	Koop-terugkoop	Koop-terugkoop (met beoogde restwaarde); Koop-terugkoop (met gegarandeerde restwaarde); Borgstelling; Statiegeld	Gebruik reststromen
	Pay-for-performance	Koop-terugkoop (met gegarandeerde restwaarde)	Gedeeld eigendom
	Pay-per-period	Lease (financial); Lease (operational); Abonnement; Verhuren	N.v.t.
	Pay-per-use	Verbruiksmodel	

In de uitwerking komt hier uitleg van het werkingsprincipe. Hoe wordt in elk van deze modellen 'verdiend'?

Classificatie VMCE (2)

VMCE	Primaire VMCE	Secundaire (monetaire) VMCE	Secundaire (hybride) VMCE
	Ruil	N.v.t.	Marktplaats; Productruil
	Slimme beprijzing	Flexibele beprijzing; Bonus malus regeling; Gate-fee	N.v.t.
	Slimme transformatie	Gate-fee	Bestelling; Minder grondstofgebruik; Servicemodel
	Verlengde levensduur	Cross-selling	Onderhoud en controle; (Verlengde) Garantie

Aanzet vormgeving classificatie BMCE

Output OZ Project classificatie BMCE

- Kenniskaarten (statisch) van veelvoorkomende BMCE's (keuzes zijn gemaakt en kenmerken ingevuld);
- Applicatie (interactief/dynamisch) waar gebruikers (v/m) hun eigen keuzes kunnen maken;
- Een YouTube/Vimeo met toelichting op kenniskaarten en applicatie;
- WhitePaper met achtergronden, overwegingen, keuzes en bronnen et cetera;
- Workshops voor verschillende gremia/partijen over opzet en functionaliteit classificatie.

Contact

Wij stellen constructieve feedback op deze concept classificatie van BMCE zeer op prijs.

Deze kan gestuurd worden naar de projectleider van dit onderzoek Jan Jonker, em: janjonker@me.com

Bijvoorbaat veel dank hiervoor.